

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
«ՎԱԶԵ ԵՒ ԹԱՄԱՐ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

«ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԵՒ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ»

ԳԻՏԱԿԻՈՂՈՎ

ՆՎԻՐՎԱԾ

«ԷԶՄԻԱԾԻՆ» ԱՄՍԱԳՐԻ 75-ԱՄՅԱԿԻՆ ԵՒ 2019 Թ.
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՏԱՐԻ ՀՈՉԱԿԵԼՈՒՆ

6 դեկտեմբերի 2019 թ.

«ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԵՒ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ» ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ

- 10:00–10:30 *ՄԱՄՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄ*
«ՎԱԶԵ ԵՒ ԹԱՄԱՐ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
- 10:30–10:35 *ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՈԹՔ*
- 10:35–10:40 **Տ. ԱՐԱՐԱՏ ՔՀՆ. ՊՈՂՈՍՅԱՆ** Բացման խոսք
«Վաչե եւ Թամար Մանուկյան»
Մատենադարանի եւ հրատարակչության
տնօրեն
- 10:40–10:55 **Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ** Հայրապետական
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ Օրինության խոսք

Գիտաժողովն անցկացվում է
«Վաչե եւ Թամար Մանուկյան» բարեգործական
միության հովանավորությամբ

Ա ՆԻՍՏ
(ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ ԴԱՀԼԻԾ)

ՆԻՍՏԱՎԱՐՆԵՐ՝

Տ. Արարատ քին. Պողոսյան

(Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Մատենադարանի
եւ հրատարակչության տնօրեն)

Ամատունի Վիրաբյան

(Հայաստանի ազգային արխիվի տնօրեն, պ.գ.դ.)

10:55–11:10	ԱՄԱՏՈՒՄԻ ՎԻՐԱՔՅԱՆ <i>Հայաստանի ազգային արխիվի տնօրեն, պ.գ.դ.</i>	Հայրենիքի գաղափարը 1914–1920 թվականների՝ Մայր Աթոռին առնչվող փաստաթղթերում
11:10–11:25	ԷԴԻԿ ՄԻՆԱՍՅԱՆ <i>ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի դեկան, պ.գ.դ.</i>	Հայրենիքի եւ ընտանիքի գաղափարը Ս. Էջմիածնի հրատարակչություններում՝ Հայաստանի երրորդ Հանրապետության շրջանում
11:25–11:40	ՍԵՐԺ ՍՐԱՊԻՈՆՅԱՆ <i>ԵՊՀ Հայ գրականության պատմության ամբիոնի դասախոս, բ.գ.թ.</i>	Խրիմյան Հայրիկի դաստիարակչական հայացքները Մայր Աթոռի հրատարակչություններում
11:40–11:55	ՍԵՅՐԱՆ ՉԱՔԱՐՅԱՆ <i>ԵՊՀ փիլիսոփայության եւ հոգեբանության ֆակուլտետի Փիլիսոփայության պատմության, տեսության եւ տրամաբանության ամբիոնի վարիչ, փ.գ.դ.</i>	Հայրենիքի եւ հայրենասիրության թեման «Էջմիածին» ամսագրում (1940–1960-ական թվականներ)
11:55–12:25	ՍՈՒՐՃԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ	

Բ ՆԻՍՏ
(ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ ԴԱՀԼԻԾ)

ՆԻՍՏԱՎԱՐՆԵՐ՝

Սեյրան Չաքարյան

(ԵՊՀ Փիլիսոփայության պատմության, տեսության եւ տրամաբանության ամբիոնի վարիչ, փ.գ.դ.)

Էդիկ Մինասյան

(ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի դեկան, պ.գ.դ.)

12:25–12:40	ՎԱԼԵՐԻ ԹՈՒՆՅԱՆ <i>ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի առաջատար գիտաշխատող, պ.գ.դ.</i>	Ներսես Աշտարակեցու հայրենասիրությունը եւ ազգային խնդիրները Մայր Աթոռի հրատարակություններում
12:40–12:55	ԱՐԾԱԿ ՄԱԴՈՅԱՆ (ավագ) <i>Բանասիրական գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր</i> ԱՐԾԱԿ ՄԱԴՈՅԱՆ (կրտսեր)	Հայ հոգեւորականի կերպարն օտար այցելուների նոթերում
12:55–13:10	ԼՈՒՍԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ <i>ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի հայ հին եւ միջնադարյան գրականության բաժնի ավագ գիտաշխատող, բ.գ.թ.</i>	Ընտանիքի թեման «Էջմիածին» ամսագրի էջերում
13:10–13:25	ԱՐՄԱՆ ՄԱԼՈՅԱՆ <i>«Եվրոպական համալսարան» հիմնադրամի Իջեւանի մասնաճյուղի դասախոս, պ.գ.թ.</i>	Ընտանիքի վերաբերյալ հրապարակումները «Արարատ» ամսագրի էջերում
13:25–14:25	ՃԱԾ	

Գ ՆԻՍՏ
(ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ ԴԱՀԼԻԾ)

ՆԻՍՏԱՎԱՐՆԵՐ՝
Սերժ Սրապիոնյան

(ԵՊՀ Հայ գրականության պատմության ամբիոնի դասախոս, ք.գ.դ.)
Գրիգոր Բրուսյան
(ԳՀՃ դասախոս, ֆիզմաթ. գ.թ.)

14:25–14:40	ԳՐԻԳՈՐ ԲՐՈՒՏՅԱՆ <i>ԳՀՃ դասախոս, ֆիզմաթ.գ.թ.</i>	Ազգային հնագույն օրացույցերի իմացությունը որպես հայրենասնանաչության միջոց՝ Սայր Աթոռի հրատարակություններում
14:40–14:55	ԱՆԻ ՖԻՇԵՆԿՃՅԱՆ <i>ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, ավագ գիտաշխատողի պաշտոնակատար, պ.գ.թ.</i>	Մեծ հայրենադարձության թեմայի արծարծումը «Էջմիածին» ամսագրի էջերում
14:55–15:10	ԿԱՐԵՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ <i>«Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» պետական բժշկական քոլեջի դասախոս, պ.գ.թ.</i>	Հայրենիքի գաղափարի կենսունակությունը Իրանի հայ գաղթօջախում՝ ըստ «Էջմիածին» ամսագրի հրատարակումների
15:10–15:40	<i>ՍՈՒՐՃԻ ԸՆԴՄԻՉՈՒՄ</i>	

15:40–15:55	<p>ՍԱԹԵՆԻԿ ԱՎՈՅԱՆ <i>ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի ԿՄՍ վարչության մշակույթի և սպորտի բաժնի պետ, պ.գ.թ.</i></p>	<p>Եկեղեցական գույքի բռնագանձման դեմ պայքարի ազգապահպան նշանակությունը «Բորիմյան Հայրիկի հայրապետությունը» աշխատությունում</p>
15:55–16:10	<p>ՏԻՔՐԱՆ ԶԱՐԳԱՐՅԱՆ <i>ՀՀ ԳԱԱ Հիմնարար գիտական գրադարանի գիտական ղեկավար, տ.գ.թ.</i></p>	<p>Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի ամսագրային հրատարակությունները թվային տեխնոլոգիաների ժամանակաշրջանում. արագ հասանելիություն, մատչելիության առավել ապահովում</p>
16:10–16:25	<p>ՀԱՄՈ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ <i>ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի սախգ գիտաշխատող, պ.գ.թ.</i></p> <p>ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ, <i>ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի հայցորդ</i></p>	<p>Հայրենիքի և ընտանիքի թեմայի արժարժումը 19-րդ դարի վերջին և 20-րդ դարի սկզբին Մայր աթոռի տպագրած գրքերում</p>
16:25–17:00	<p>ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՒ ԱՄՓՈՓՈՒՄ (ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ ԴԱՀԼԻԾ)</p>	

Դ ԶՈՒԳԱՀԵՌ ՆԻՍՏ
(ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԵՆՅԱԿ)

ՆԻՍՏԱՎԱՐՆԵՐ՝

Գեորգ Մադոյան

(«Էջմիածին» ամսագրի գլխավոր խմբագիր, ք.գ.թ.)

Տ. Անդրեաս վրդ. Եզեկյան

(«Էջմիածին» ամսագրի գլխավոր խմբագրի տեղակալ)

14:25–14:40	ԱՆԻ ԽՈՒԴԱՎԵՐԴՅԱՆ <i>ՀՄԱՀ «Հասուն Հասկ» պաշտոնաթերթի գլխ. խմբագիր, ք.գ.թ.</i>	Հայության մեծագույն խորհրդանիշը, որի լույսը ուժ եւ կորով է տվել ժողովրդին
14:40–14:55	ԱՍԱՏՈՒՐ ՍԱՐՅԱՆ <i>Երեսանի Ն. Գոգոյի անվան թ. 35 դպրոցի տնօրեն, ք.գ.թ.</i>	Անդրադարձներ Ուղեգրության եւ Ուխտագնացության ժանրերին
14:55–15:10	ԼԵՅԼԱ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ <i>Վ. Բրյուսովի անվան ՊԼՀ</i>	Ազգակցական կապեր մատնանշող հայերեն եզերը եւ ընտանեկան հարաբերությունները վաղնջագույն ժամանակներում
15:10–15:40	<i>ՍՈՒՐՃԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ</i>	
15:40–15:55	ՎԱԶԱԳԱՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ <i>Գ.ՊՀ Հայոց լեզվի եւ գրականության ամբիոնի վարիչ, ՍՎԴ, ԳՀԾ դասախոս, ք.գ.դ.</i>	Հայոց Եղեռնը Արքեպիսկոպոս Օրմանյանի խոհազրույթյան եւ Հրանտ Մաթեոսյանի ստեղծագործության մեջ
15:55–16:10	ԱՎԵՏԻՍ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ <i>Խ. Աբովյանի անվան ՊՄՀ դասախոս, ՍՎԴ, ԳՀԾ դասախոս, պ.գ.թ.</i>	Հայ գաղթականության եւ ներգաղթի խնդիրների արծարծումը «Էջմիածին» ամսագրում
16:25–17:00	ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՒ ԱՄՓՈՓՈՒՄ (ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ ԴԱՀԼԻՃ)	

